

«Catalunya serà cristiana o no serà». Quan el bisbe Torras i Bages va dir per primera vegada aquestes paraules —gravades a la façana del temple de Montserrat— segurament no s'imaginava que a la Catalunya del segle XXI hi arrelarien moviments que, tot i ser cristians, estan molt allunyats del catolicisme tradicional.

Els altres cristians

Les esglésies protestants i ortodoxes a les comarques gironines

JORDI DAUSÀ > TEXT I FOTOS

Les onades migratòries dels darrers anys han donat força a uns quants grups religiosos que, si bé ja fa temps que són entre nosaltres, mai no havien gaudit del nivell de normalitat i acceptació que tenen avui en dia. Els més significatius són els protestants i els ortodoxos. Els Testimonis de Jehová i els mormons —els primers amb presència destacada a terres gironines, mentre que els segons formen un grup reduït— també són cristians, tot i que tenen consideració de sectes o de col·lectius molt tancats, de manera que no els inclourem en aquest article.

Els moviments protestants

Quan parlem de protestants ens referim a grups de cristians seguidors de les doctrines de Luter, Calví, Wesley i d'altres reformistes. També se'ls anomena evangèlics (o evangelistes, tot i que ells consideren que aquest terme és despectiu). No es tracta d'un moviment unitari, sinó que hi ha diferents esglésies protestants amb rituals, tradicions i creences pròpies, moltes de les quals tenen temples a la província de Girona. Aquestes esglésies, al seu torn, poden subdividir-se en d'altres. Els més importants a casa nostra són els baptistes, els pentecostals, els metodistes i les assemblees de germans. A la ciutat de Girona també hi ha un

>> *La icona de la Mare de Déu de la Tendresa és venerada pels ortodoxos i per alguns catòlics.*

grup d'adventistes del setè dia, una església caracteritzada per professar una fe molt forta en la segona vinguda de Crist, i per l'estricta observança d'alguns preceptes jueus, com ara el repòs del dissabte. Malgrat que el seu origen es troba en les religions protestants, als adventistes actuals no se'ls considera membres d'aquest grup.

En el món protestant no existeix una autoritat com la de Roma, que posa ordre i vetlla per una doctrina catòlica forta i unida. Cada branca pot fundar noves parròquies sense demanar permís ni sotmetre's a ningú. Existeix, per exemple, un gran nombre d'esglésies pentecostals que es diferencien per l'accent que posen en una o altra qüestió

teològica, i cadascuna té els seus propis temples. Precisament per aquest motiu, segons el cassanenc Josep Batallé, secretari de l'església evangèlica metodista i mestre de la Bíblia, és pràcticament impossible calcular quantes esglésies protestants hi ha a la província. «Calcu-

Els grups més importants a casa nostra són els baptistes, els pentecostals, els metodistes i les assemblees de germans

>> *Martí Luter, iniciador de la Reforma protestant.*

lo que només entre Girona i Salt hi ha uns trenta grups diferents, potser més. D'aquests, entre vint i vint-i-cinc segurament són pentecostals».

>> A l'esquerra, celebració ortodoxa. A la dreta, el pare Jaume entonant càntics en un moment distès.

>> Celebració nadalenca dels protestants metodistes gironins.

Els evangèlics pentecostals posen èmfasi en l'acció de l'Esperit Sant, els miracles i el do de llengües. Molts seguidors són sud-americans, que al seu país d'origen ja eren practicants i que ara, lluny de casa seva, reafirmen la seva fe. Segons Batallé, algunes cultures senten més afinitat per unes esglésies determinades, de la mateixa manera que alguns grups socials desfavorits abracen el protestantisme perquè se senten molt allunyats de la sumptuositat de la Roma catòlica.

És ben sabut que els protestants donen importància a la lectura personal de la Bíblia, a diferència del creient catòlic, que tradicionalment s'estima més fer-ho en comunitat. Aquesta lectura individual no vol dir, contrària-

ment al que a vegades es creu, que el protestant pugui interpretar-la lliurement. De la mateixa manera que el catolicisme vetlla pel que considera una correcta exegesi dels textos bíblics, els protestants organitzen cursos i seminaris per orientar els fidels.

L'església metodista del carrer del Carme de Girona té trobades regulars amb la parròquia catòlica de Vista Alegre i amb la comunitat ortodoxa de la ciutat

Una altra diferència entre catòlics i protestants radica en el nombre de sagraments: mentre que en el cristianisme catòlic n'hi ha set, els moviments protestants només n'admeten dos: l'eucaristia i el baptisme. Aquest darrer generalment s'ha d'administrar quan el creient és adult. Totes les esglésies protestants coincideixen a l'hora de no retre culte als sants i de no divinitzar Maria.

Com se sap, els pastors protestants poden casar-se i tenir fills. Segons Batallé, el protestantisme està en contacte amb la cultura local i viu molt dependent de les circumstàncies històriques, cosa que li dona una gran flexibilitat i capacitat d'adaptació. A Europa, per exemple, comença a haver-hi dones que fan de pastor. A dia d'avui, a Salt hi ha una dona d'origen afroamericà que exerceix de sacerdotessa.

Alguns protestants gironins són defensors decidits del diàleg i l'ecumenisme. L'església metodista del carrer del Carme de Girona té trobades regulars amb la parròquia catòlica de Vista Alegre i amb la comunitat ortodoxa de la ciutat. De fet, molts pastors protestants senten afinitat amb el Fòrum Joan Alsina per l'ecumenisme que aquest propugna.

>> A l'esquerra, trobada de joves cristians universitaris. A la dreta, celebració d'una boda protestant.

Els cristians ortodoxos

Hi ha poques diferències teològiques entre catòlics i ortodoxos. El pare Jaume, català, gironí d'adopció i capellà ortodox de vocació, explica que els ritus són similars, i que els cristians ortodoxos també professen devoció per la Mare de Déu i per bona part del santoral. Tenen els mateixos sagraments que els catòlics i alguns de més, ja que entenen aquest terme en un sentit molt més ampli i menys restrictiu. Els ortodoxos tampoc no miren cap a Roma sinó que depenen de diferents patriarcats. Els sacerdots poden escollir entre el celibat o casar-se i formar una família. El pare Jaume, advocat de professió, va convertir-se tard —passats els quaranta—, i una de les persones que més suport li va donar va ser, precisament, la seva dona.

La parròquia del pare Jaume pertany al Patriarcat de Sèrbia, i els seus fidels són romanesos, moldaus, russos i búlgars, entre d'altres. La petita església de la plaça de Sant Pere de Girona té deu anys de vida i uns cent cinquanta fidels, tot i que són molts menys els que van a missa. Encara no hi ha catalans, però la missa es fa sobretot en català. Només es tradueix l'homília i els salms, que es fan en alguna de les moltes llengües maternes dels fidels.

A banda d'aquesta comunitat, a la ciutat de Girona hi ha un altre grup que pertany al Patriarcat de Romania, i un sacerdot de Perpinyà que baixa un cop cada quinze dies a dir missa amb un altre grup. A Navata i a Ripoll també hi ha parròquies ortodoxes, i a Corçà n'hi ha un temple, tot i que no s'hi fan celebracions de forma regular. De la mateixa manera que passa amb els protestants, es fa difícil fer un recompte rigorós de creients ortodoxos, i és possible que n'hi hagi més grups escampats per les comarques gironines.

El pare Jaume també és un ferm partidari de l'ecumenisme. Un cop al mes es troba amb sacerdots catòlics i protestants metodistes per pregar, i regularment tenen reunions per cercar allò que els uneix. «Hi ha massa gent obsessionada per demostrar la pree-

minència d'una religió en comptes de dialogar amb els altres cristians», explica bressolant la barba llarga i blanca, una tradició entre els pares ortodoxos. «Crec que pot haver-hi més unió, però hi ha molts interessos i en alguns moments sembla que no hi hagi voluntat per part d'algunes persones».

Jordi Dausà Mascort
és mestre i escriptor.

De la mateixa manera que el catolicisme vetlla pel que considera una correcta exegesi dels textos bíblics, els protestants organitzen cursos i seminaris per orientar els fidels

>> A Girona, les esglésies protestants, tot sovint, s'ubiquen en polígons industrials.